ថ្នាំវ៉ាក់សាំងតេតាណូស និងខាន់ស្លាក់ (Td) *តើលោកអ្នកត្រូវដឹងអ្វីខ្លះ*

(តេតាណូស និង ខាន់ស្លាក់)

Many Vaccine Information Statements are available in Khmer and other languages. See www.immunize.org/vis

សេចក្តីថ្លែងការណ៍នៃព័ត៌មានអំពីថ្នាំវ៉ាក់សាំងជាច្រើនគឺអាចរកបានជាភាសាខ្មែរ និងភាសាផ្សេងទៀត។ ចូលមើល www.immunize.org/vis

1 ហេតុអ្វីត្រូវចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំង?

តេតាណូស និង **ខាន់ស្លាក់** គឺជាជំងឺធ្ងន់ធ្ងរណាស់។ ជំងឺទាំងនេះគឺជាជំងឺកម្រ នៅសហរដ្ឋអាមេរិក សព្វថ្ងៃនេះ ប៉ុន្តែ បុគ្គលដែលបានឆ្លងជំងឺនេះ ជាញឹកញាប់ កើតជំងឺធ្ងន់ធ្ងរផ្សេងទៀត។ ថ្នាំវ៉ាក់សាំងតេតាណូស និងខាន់ស្លាក់ត្រូវបានប្រើ ដើម្បីការពារក្មេងជំទង់ និងមនុស្សពេញវ័យ ពីជំងឺទាំងពីរនេះ។

ទាំងជំងឺតេតាណូស និងខាន់ស្លាក់ គឺជាជំងឺដែលបង្កឡើងដោយបាក់តេរី។ ជំងឺខាន់ស្លាក់ឆ្លងពីមនុស្សម្នាក់ទៅមនុស្សម្នាក់ទៀត តាមរយៈការក្អក ឬកណ្ដាស់។ បាក់តេរីបង្កជំងឺតេតាណូស ចូលទៅក្នុងខ្លួនប្រាណ តាមរយៈកន្លែងមុត ដាច់ស្បែក ឬរបួស។

តេតាណូស (ជំងឺរឹងថ្គាម) ធ្វើឲ្យគីងសាច់ដុំជាមួយនឹងការឈឺចុកចាប់ ដែលជាធម្មតា ពេញខ្លួនប្រាណទាំងមូល។

- វាជាបណ្ដាលឲ្យគីងសាច់ដុំនៅក្បាល និងក ដូច្នេះ លោកអ្នកមិនអាចបើកមាត់ លេប ឬពេលខ្លះ ថែមទាំងមិនអាចដកដង្ហើមបានទេ។ ជំងឺតេតាណូសសម្លាប់មនុស្សប្រហែល 1 នាក់ក្នុងចំណោម 10 នាក់ ដែលកើតជំងឺនេះ សូម្បីតែបន្ទាប់ពីទទួលបានការថែទាំសុខភាពល្អបំផុតក៏ដោយ។

ជំងឺខាន់ស្លាក់ បណ្ដាលឲ្យឡើងស្លេសនៅបំពង់ក។

- ជំងឺនេះបណ្ដាលឲ្យមានបញ្ហាដកដង្ហើម រោគខ្វិន រោគចុះខ្សោយបេះដូង និងស្លាប់បាត់បង់ជីវិត។

មុនពេលមានថ្នាំវ៉ាក់សាំងនេះ មានករណីជំងឺខាន់ស្លាក់ 200,000 ករណី និងករណីតេតាណូសរាប់រយករណី ត្រូវបានរាយការណ៍នៅសហរដ្ឋអាមេរិក រៀងរាល់ឆ្នាំ។ ចាប់តាំងពីចាប់ផ្ដើមចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំង របាយការណ៍ពីករណីជំងឺទាំងពីរនេះ បានធ្លាក់ចុះប្រហែល 99%។

2 ថ្នាំវ៉ាក់សាំងតេតាណូស និងខាន់ស្លាក់ (Td)

ថ្នាំវ៉ាក់សាំងតេតាណូស និងខាន់ស្លាក់ អាចការពារក្មេងជំទង់ និងមនុស្សពេញវ័យ ប្រឆាំងជំងឺតេតាណូស និងខាន់ស្លាក់។ ជាធម្មតា ថ្នាំវ៉ាក់សាំងតេតាណូស និងខាន់ស្លាក់ ត្រូវបានចាក់ជាដូសរំឭក រៀងរាល់ 10 ឆ្នាំ ប៉ុន្តែ គេក៏អាចចាក់ឲ្យមុនពេលកំណត់ ក្រោយពីមានរបួស ឬរលាកធ្ងន់ធ្ងរ និងកង្វក់។

ថ្នាំវ៉ាក់សាំងមួយទៀត ដែលគេហៅថា Tdap ដែលអាចការពារជំងឺក្អកមាន់ បន្ថែមពីលើជំងឺតេតាណូស និងខាន់ស្លាក់ ពេលខ្លះ ត្រូវបានណែនាំឲ្យប្រើជំនួសថ្នាំវ៉ាក់សាំងតេតាណូស និងខាន់ស្លាក់។

វេជ្ជបណ្ឌិត ឬបុគ្គលដែលផ្ដល់ថ្នាំវ៉ាក់សាំងដល់លោកអ្នក អាចផ្ដល់ព័ត៌មានបន្ថែមដល់លោកអ្នកបាន។

ថ្នាំវ៉ាក់សាំងតេតាណូស និងខាន់ស្លាក់ អាចផ្ដល់ជូន ក្នុងពេលដំណាលគ្នានឹងថ្នាំវ៉ាក់សាំងដទៃទៀត។

3 មនុស្សមួយចំនួនមិនគួរទទួលថ្នាក់វ៉ាក់សាំងនេះ។

- បុគ្គល ដែលមានប្រតិកម្មអាឡាក់ស៊ីដែលគំរាមដល់អាយុជីវិត បន្ទាប់ពីបានទទួលថ្នាំវ៉ាក់សាំងតេតាណូស និងខាន់ស្លាក់ដូសមុន ឬមានប្រតិកម្មអាឡាក់ស៊ីចំពោះធាតុផ្សំណាមួយនៃថ្នាំវ៉ាក់សាំងនេះ មិនគួរទទួលថ្នាំវ៉ាក់សាំងតេតាណូស និងខាន់ស្លាក់ ឡើយ។ *សូមប្រាប់អ្នកផ្ដល់ថ្នាំវ៉ាក់សាំង អំពីប្រតិកម្មអាឡាក់ស៊ីធ្ងន់ធ្ងរ។*
- សូមពិភាក្សាជាមួយនឹងវេជ្ជបណ្ឌិតរបស់លោកអ្នក ប្រសិនបើលោកអ្នក៖
  - ធ្លាប់ *ឈឺចុកចាប់* ធ្ងន់ធ្ងរ ឬហើម បន្ទាប់ពីចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំង ដែលមានថ្នាំវ៉ាក់សាំងខាន់ស្លាក់ ឬតេតាណូស។
  - ធ្លាប់មានបញ្ហាសុខភាព ដែលគេហៅថាអាការៈរិបល្លាសប្រសាទ (Guillain Barré Syndrome (GBS))
  - មិនមានសុខភាពល្អ នៅថ្ងៃចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំង។

4 ហានិភ័យកើតប្រតិកម្មថ្នាំវ៉ាក់សាំង

ដូចថ្នាំដទៃទៀតដែរ រាប់ទាំងថ្នាំវ៉ាក់សាំង ឱកាសនៃការទទួលរងផលរំខាន អាចកើតមាន។ ជាធម្មតា ផលរំខានទាំងនេះ មានកម្រិតស្រាល ហើយបាត់ទៅវិញដោយខ្លួនឯង។ ប្រតិកម្មធ្ងន់ធ្ងរក៏អាចកើតឡើងផងដែរ ប៉ុន្តែប្រតិកម្មទាំងនេះកម្រនឹងកើតឡើង។

មនុស្សភាគច្រើន ដែលទទួលថ្នាំវ៉ាក់សាំងតេតាណូស និងខាន់ស្លាក់ ពុំមានបញ្ហាជាមួយនឹងថ្នាំវ៉ាក់សាំងទេ។

បញ្ហាកម្រិតស្រាល បន្ទាប់ពីចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំងតេតាណូស និងខាន់ស្លាក់៖

(មិនប៉ះពាល់ដល់ការធ្វើសកម្មភាពទេ)

- ឈឺចុកចាប់នៅកន្លែងចាក់ថ្នាំ (ប្រហែល 8 នាក់ក្នុងចំណោម 10 នាក់)
- ស្លាមក្រហម ឬហើមត្រង់កន្លែងចាក់ថ្នាំ (ប្រហែល 1 នាក់ក្នុងចំណោម 4 នាក់)
- គ្រុនក្ដៅកម្រិតសាល (កម្រ)
- ឈឺក្បាល (1 នាក់ក្នុងចំណោម 4 នាក់)
- ណឿយហយ (1 នាក់ក្នុងចំណោម 4 នាក់)

បញ្ហាកម្រិតមធ្យម បន្ទាប់ពីចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំងតេតាណូស និងខាន់ស្លាក់៖

(ប៉ះពាល់ដល់ការធ្វើសកម្មភាព ប៉ុន្តែ មិនត្រូវការការថែទាំវេជ្ជសាស្រ្តទេ)

- គ្រុនក្ដៅលើសពី 38.9°C (102°F) (កម្រ)

បញ្ហាកម្រិតធ្ងន់ បន្ទាប់ពីចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំងតេតាណូស និងខាន់ស្លាក់៖

(មិនអាចធ្វើសកម្មភាពធម្មតា ត្រូវការការថែទាំវេជ្ជសាស្រ្ត)

- អាការៈហើម ឈឺចុកចាប់ខ្លាំង ហូរឈាម និង/ឬឡើងក្រហមនៅត្រង់ដៃ ដែលចាក់ថ្នាំ (កម្រ)

U.S. Department of Health and Human Services
Centers for Disease Control and Prevention

បញ្ហាដែលអាចកើតឡើង បន្ទាប់ពីចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំង៖

- ពេលខ្លះ មនុស្សសន្លប់ បន្ទាប់ពីដំណើរការវេជ្ជសាស្ត្រមួយ ដែលរួមបញ្ចូលទាំងការចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំង។ ការអង្គុយ ឬដេកប្រហែល 15 នាទីបន្ទាប់ពីចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំងអាចជួយបង្ការការសន្លប់ និងរបួសដោយសារដួល។ សូមប្រាប់វេជ្ជបណ្ឌិតរបស់លោកអ្នក ប្រសិនបើ លោកអ្នកវិលមុខ ឬចក្ខុញ្ញាណផ្លាស់ប្តូរ ឬឮសំឡេងហឹងក្នុងត្រចៀក។

- មនុស្សមួយចំនួនអាចឈឺចុកចាប់ខ្លាំងត្រង់ស្មា ហើយពិបាកកម្រើកដៃ ដែលចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំង។ ករណីនេះកម្រកើតឡើងណាស់។

- ថ្នាំណាក៏ដោយ អាចបង្កប្រតិកម្មអាឡាក់ស៊ីធ្ងន់ធ្ងរ។ ប្រតិកម្មអាឡាក់ស៊ីទាំងនេះ ដោយសារតែថ្នាំវ៉ាក់សាំង គឺជាបញ្ហាកម្រ ដែលតាមការប៉ាន់ប្រមាណ មានតិចជាង 1 ក្នុងមួយលានដូស ហើយនឹងកើតឡើង ក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មាននាទី ទៅប៉ុន្មានម៉ោង បន្ទាប់ពីចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំង។

ដូចថ្នាំផ្សេងទៀតដែរ ថ្នាំវ៉ាក់សាំងកម្រនឹងបង្ករបួសធ្ងន់ធ្ងរ ឬធ្វើឲ្យស្លាប់បាត់បង់ជីវិតណាស់។

សុវត្ថិភាពនៃថ្នាំវ៉ាក់សាំង តែងតែស្ថិតក្រោមការតាមដាន។ សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែម សូមចូលទៅ៖ **www.cdc.gov/vaccinesafety/**

5 ចុះបើមានប្រតិកម្មធ្ងន់ធ្ងរ?

តើខ្ញុំគួរប្រយ័ត្នចំពោះអ្វីខ្លះ?

- សូមប្រយ័ត្នចំពោះអ្វីដែលធ្វើឲ្យលោកអ្នកព្រួយបារម្ភ ដូចជាសញ្ញាបង្ហាញពីប្រតិកម្មអាឡាក់ស៊ីធ្ងន់ធ្ងរ គ្រុនក្តៅខ្លាំង ឬឥរិយាបថខុសធម្មតា។

  សញ្ញាបង្ហាញពីប្រតិកម្មអាឡាក់ស៊ីធ្ងន់ធ្ងរ អាចរួមបញ្ចូលកន្ទួលហើមមុខ និងបំពង់ក ពិបាកដកដង្ហើម ចង្វាក់បេះដូងញាប់ វិលមុខ និងកម្លាំងចុះខ្សោយ។ បញ្ហាទាំងនេះនឹងចាប់ផ្តើមកើតឡើងរយៈពេលប៉ុន្មាននាទីទៅប៉ុន្មានម៉ោងប៉ុណ្ណោះបន្ទាប់ពីការចាក់ថ្នាំវ៉ាក់សាំង។

តើខ្ញុំគួរធ្វើអ្វីខ្លះ?

- ប្រសិនបើលោកអ្នកគិតថា វាគឺជាប្រតិកម្មអាឡាក់ស៊ីធ្ងន់ធ្ងរ ឬស្ថានការណ៍សង្គ្រោះបន្ទាន់ដទៃទៀតដែលមិនអាចរង់ចាំបាន សូមទូរស័ព្ទទៅ 9-1-1 ឬយកអ្នកជំងឺទៅកាន់មន្ទីរពេទ្យដែលជិតបំផុត។ បើមិនអញ្ចឹងទេ សូមទូរស័ព្ទទៅវេជ្ជបណ្ឌិតរបស់លោកអ្នក។
- បន្ទាប់មក ប្រតិកម្មគួររាយការណ៍ទៅ Vaccine Adverse Event Reporting System (VAERS) (ប្រព័ន្ធរាយការណ៍ផលអាក្រក់នៃថ្នាំវ៉ាក់សាំង)។ វេជ្ជបណ្ឌិតរបស់លោកអ្នកអាចដាក់បញ្ជូនរបាយការណ៍នេះ ឬលោកអ្នកអាចរាយការណ៍ដោយផ្ទាល់តាមរយៈគេហទំព័រ VAERS នៅ **www.vaers.hhs.gov** ឬតាមរយៈហៅទូរស័ព្ទមក **1-800-822-7967**។

VAERS មិនផ្តល់យោបល់វេជ្ជសាស្ត្រទេ។

6 កម្មវិធីជាតិបង់សំណងរបួសដោយសារថ្នាំវ៉ាក់សាំង

National Vaccine Injury Compensation Program (VICP) (កម្មវិធីជាតិបង់សំណងរបួសដោយសារថ្នាំវ៉ាក់សាំង) គឺជាកម្មវិធីរបស់រដ្ឋសហព័ន្ធដែលបានបង្កើតឡើងដើម្បីបង់សងអ្នកទាំងឡាយដែលអាចរងរបួសដោយសារតែថ្នាំវ៉ាក់សាំងមួយចំនួន។

បុគ្គលដែលជឿជាក់ថា ខ្លួនអាចធ្លាប់រងរបួសដោយសារថ្នាំវ៉ាក់សាំងមួយ អាចធ្វើការសិក្សាអំពីកម្មវិធី និងអំពីការដាក់ពាក្យទាមទារសំណង ដោយទូរស័ព្ទមក**1-800-338-2382**ឬចូលទៅគេហទំព័រ VICP នៅ **www.hrsa.gov/vaccinecompensation**។ មានរយៈពេលកំណត់ សម្រាប់ការដាក់ពាក្យទាមទារសំណង។

7 តើខ្ញុំអាចសិក្សាបន្ថែមទៀតដោយរបៀបណា?

- សូមសួរវេជ្ជបណ្ឌិតរបស់លោកអ្នក។ គាត់អាចផ្តល់ឯកសារក្នុងកញ្ចប់ថ្នាំវ៉ាក់សាំង ឬប្រាប់ប្រភពព័ត៌មានផ្សេងដល់លោកអ្នក។
- សូមទូរស័ព្ទទៅក្រសួងសុខាភិបាលរដ្ឋ ឬនៅមូលដ្ឋានរបស់លោកអ្នក។
- ទាក់ទង Centers for Disease Control and Prevention (CDC) (មជ្ឈមណ្ឌលទប់ស្កាត់ និងបង្ការជំងឺឆ្លង):
  - ទូរស័ព្ទមកលេខ**1-800-232-4636 (1-800-CDC-INFO)** ឬ
  - ចូលទៅគេហទំព័រ CDC នៅ **www.cdc.gov/vaccines**

Translation provided by the Immunization Action Coalition